
A N N A L E S
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XVI

SECTIO J

2003

Wydział Pedagogiki i Psychologii
Zakład Historii, Wychowania i Pedagogiki Porównawczej

RYSZARD KUCHA

Zamiast wstępu

Instead of Introduction

NA POCZĄTKU DROGI

Narodziny pedagogiki i psychologii w UMCS sięgają niemal pierwszych dni istnienia Uczelni i wiążą się z działalnością profesorów: Mieczysława Ziemnowicza, Tadeusza Tomaszewskiego, Stefana Harasska i Jana Płatka. Od 1957 roku, kiedy na Wydziale Humanistycznym powołano do życia sekcję pedagogiki, magisterskie studia pedagogiczne współtworzyli profesorowie: Jan Dobrzański, Stanisław Gerstmann, Mieczysław Ziemnowicz, Józef i Natalia Reuttowie oraz Konstanty Lech (K. Poznański 1995, s. 9).

Pierwsza na Uniwersytecie Katedra Pedagogiki powstała we wrześniu 1945 roku i istniała do 1951 roku, kiedy to podjęto decyzję o jej rozwiązaniu z uwagi na przejście na emeryturę jej kierownika profesora M. Ziemnowicza (M. Marczuk 1995, s. 64). Jednak wzrost zapotrzebowania na kształcenie pedagogów sprawił, że 1 października 1952 roku Katedrę Pedagogiki reaktywowano, sytuując ją w strukturze organizacyjnej Wydziału Humanistycznego. Mieściła się ona wówczas w budynku przy ul. Królewskiej, nieco później zaś przy ul. Skłodowskiej 2. Kierownikiem mianowano wówczas zastępcę prof. Jana Płatka. Jego zespół stanowili wtedy mgr M. Podsiadłowicz i mgr S. Pawelec, a w 1955 roku dołączyli: W. Romanowski, K. Poznański i M. Cackowska. Prowadzili oni zajęcia z elementów nauk pedagogicznych na innych wydziałach macierzystej Uczelni.

W grudniu 1955 roku prof. J. Płatek opuścił UMCS i od stycznia 1956 roku katedrą kierował prof. Jan Dobrzański, który pozostał na wspomnianym

stanowisku do końca lutego 1957 roku. W następnym miesiącu do pracy powrócił prof. dr M. Ziemnowicz, co z pewnością wiązało się z wydarzeniami społeczno-politycznymi polskiego października (M. Marczuk 1995, s. 65).

Nowy etap rozwoju nauk pedagogicznych w Uczelni rozpoczął się w 1957 roku i trwał bez przerwy do 1969 roku. Po przejściu na UMCS prof. Jana Dobrzańskiego oraz przy jego czynnym wsparciu i dzięki przychylności władz resortu na Wydziale Humanistycznym utworzono sekcję pedagogiczną. Pierwsi słuchacze 5-letnich stacjonarnych, zaocznych i eksternistycznych studiów pedagogicznych podjęli naukę 1 października 1957 roku. Nadal też prowadzono zajęcia z elementów nauk pedagogicznych na innych wydziałach Uniwersytetu. W związku z tym zwiększyło się zapotrzebowanie na nowe kadry pedagogiczne, a jednocześnie nastąpiła specjalizacja w wybranej problematyce badawczej. Stanowiło to przesłankę powołania Katedry Historii Oświaty i Wychowania, na czele której stanął prof. dr Jan Dobrzański. Miał on do pomocy dwu magistrów: W. Romanowskiego i K. Poznańskiego. Powstały też wówczas Katedra Psychologii Ogólnej i Rozwojowej (J. Reutt) oraz Katedra Psychologii Wychowawczej (S. Gerstmann). W 1958 roku kierownictwo katedry przejęła doc. dr Natalia Reuttowa. W roku 1959 powstał też Zakład Dydaktyki Ogólnej, zorganizowany przez Konstantego Lecha z Instytutu Pedagogiki w Warszawie. Uległ on likwidacji z chwilą objęcia przez prof. Lecha funkcji kierownika Katedry Pedagogiki.

W 1963 roku cała sekcja pedagogiki przeniosła się do nowego gmachu Humanistyki wybudowanego przy ul. Nowotki 14. Otrzymała tam 14 pomieszczeń dla pracowników, dwie sale biblioteczne oraz kilka sal dydaktycznych (M. Marczuk 1995, s. 66). Oznaczało to tworzenie lepszych warunków pracy dydaktyczno-wychowawczej i naukowej (M. Marczuk 1995, s. 66).

Rok 1968 oznaczał początek reformy systemu kształcenia nauczycieli w Polsce podjętej przez Ministerstwo Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Spowodowała ona powstanie szeregu wyższych szkół nauczycielskich (WSN), mających kształcić na poziomie zawodowym w ciągu 3 lat nauki. Absolwenci tych studiów otrzymali możliwość kontynuowania edukacji na 2-letnich studiach magisterskich. Wiązało się to, niestety, z wstrzymaniem rekrutacji na pierwszy rok studiów „ogólnopedagogicznych”. Zatem w ciągu kilku najbliższych lat miało nastąpić ich wygaśnięcie (K. Poznański 1995, s. 9–10).

W dniu 15 maja 1971 roku w UMCS utworzono Wyższe Studium Nauczycielskie. Jego organizatorem i kierownikiem został doc. dr Karol Poznański. Rozpoczęło się stopniowe przejmowanie budynku przy ul. Narutowicza 12. W lipcu tegoż roku przeprowadzono egzaminy wstępne na 5 kierunków studiów stacjonarnych w zakresie: filologii rosyjskiej, matematyki z fizyką, zajęć praktyczno-technicznych z fizyką, wychowania muzycznego oraz nauczania początkowego z wychowaniem muzycznym. W pierwszym terminie przyjęto tylko 114 słuchaczy, a we wrześniu przeprowadzono dodatkową rekrutację.

Ostatecznie studia stacjonarne podjęło 166 osób. Natomiast na studiach zaocznych, na które rekrutację przeprowadzono na podstawie skierowań kuratorskich, naukę rozpoczęło 132 nauczycieli. W sumie zatem studia zaczęło 298 osób (K. Poznański 1995, s. 11).

Należało zadbać o zaspokojenie narastających potrzeb kadrowych. Dlatego przyjęto do pracy w WSN muzyków: Adama Natanka, Jadwigę Czerwińską, Kazimierza Szczębla, Mieczysława Pomorskiego, Kazimierza Kopińskiego, Wiesławę Gąsowską i Henryka Pogorzelskiego. Do prowadzenia zajęć praktyczno-technicznych przyjęto dodatkowo Mariana Mastalera, Alinę Ładziak, Wacława Radwana, Jana Rozenbajgiera i Władysława Dubiela. Zatrudniono także Helenę Meterową, Halinę Wiśniewską, Mariana Wesselego, Bożennę Wierzchowską, Zdzisława Rychlika, Agnieszkę Maciejkowską, Helenę Jońską, Jolantę Ługowską, Helenę Klimkowską oraz Zofię Plewicką. Zastępcą kierownika WSN mianowano doc. dra hab. Leona Koję. W listopadzie utworzono trzy pierwsze zakłady: Wychowania Muzycznego (doc. A. Natanek), Zajęć Praktyczno-Technicznych (W. Radwan) i Praktyk Pedagogicznych (dr J. Olszański) (K. Poznański 1995, s. 12).

Dość udany rozruch WSN w UMCS sprzyjał podjęciu decyzji o zwiększeniu limitów przyjęć na pierwsze lata studiów stacjonarnych i zaocznych oraz wprowadzeniu nowych specjalizacji w zakresie wychowania przedszkolnego i wychowania plastycznego. Należało zatem zatroszczyć się o nowe kadry specjalistów. Mieli się tym zająć Maksymilian Snoch i Marian Stelmasik (K. Poznański 1995, s. 12).

Wszystkie prace organizacyjne i programowe służyły wzrostowi liczby słuchaczy. W dniu 31 grudnia 1972 roku w WSN kontynuowało naukę 871 studentów, w tym 401 na studiach stacjonarnych i 470 w trybie zaocznym (K. Poznański 1995, s. 12).

NARODZINY WYDZIAŁU PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Powołanie do życia WSN w UMCS nie wszystkich satysfakcjonowało, dlatego zaczęła dojrzewać myśl o przekształceniu placówki w nowy wydział, który mógłby skupiać wszystkie kierunki i formy kształcenia nauczycieli w jednej zwartej strukturze organizacyjnej. Od początku bowiem uznawano WSN za twór o charakterze przejściowym. Dlatego 5 stycznia 1972 roku doc. dr hab. K. Poznański przedstawił Kolegium Rektorskiemu UMCS odpowiedni wniosek w tej sprawie. Wskazał wówczas na możliwość włączenia do WSN zakładów pedagogiki i psychologii, wchodzących dotąd w skład Instytutu Pedagogiki i Filozofii Wydziału Humanistycznego. Planowano też przejęcie Zakładu Logopedii. Należy podkreślić, że zarówno sam wniosek, jak i prowadzone na ten temat rozmowy spotkały się z dość przychylnym przyjęciem (K. Poznański 1995, s. 13).

W kontekście zaistniałej sytuacji propozycja utworzenia samodzielnego Wydziału Pedagogicznego wydawała się w pełni uzasadniona. Jego kadre bowiem mieli tworzyć wszyscy pracownicy sekcji pedagogicznej Wydziału Humanistycznego oraz nauczyciele i wykładowcy WSN. Nowy wydział powinien być przejąć wszystkie kierunki edukacji zawodowej nauczycieli na WSN oraz stacjonarne, zaoczne i eksternistyczne magisterskie studia pedagogiczne i zawodowe zaoczne w zakresie pedagogiki pozaszkolnej (K. Poznański 1995, s. 14). Do tych propozycji powrócono jednak dopiero w dniu 16 listopada podczas obrad Senatu UMCS. Wówczas to bowiem doc. dr hab. K. Poznański zgłosił formalny wniosek o utworzenie w Uczelni nowego Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Z samej nazwy wynikało, że nowa jednostka będzie się zajmowała przede wszystkim działalnością edukacyjną i naukowo-badawczą w zakresie pedagogiki i psychologii (K. Poznański 1995, s. 14).

Jakkolwiek już 9 maja 1973 roku rektor Wiesław Skrzydło podjął decyzję o upoważnieniu kierownika WSN do organizacji rekrutacji i nowego roku akademickiego na mającym powstać Wydziale, decyzja ministra o powołaniu w UMCS nowego wydziału ukazała się dopiero z datą 14 maja. Zgodnie z jej literą rektor uniwersytetu został upoważniony do określenia szczegółowej organizacji nowej jednostki, a kierunki i formy studiów należało organizować na ogólnie przyjętych zasadach. W związku z tym na studiach dziennych i zaocznych postanowiono uruchomić po trzy nowe kierunki studiów magisterskich: pedagogikę specjalną, pedagogikę w zakresie pracy kulturalno-oświatowej oraz pedagogikę szkolną na studiach stacjonarnych, a także nauczanie początkowe w ramach studiów zaocznych. Jednocześnie na studiach zawodowych nabór kandydatów ograniczono do czterech kierunków: wychowania plastycznego i zajęć praktyczno-technicznych na studiach stacjonarnych i zaocznych, wychowania muzycznego tylko na studiach dziennych oraz pedagogiki przedszkolnej dla absolwentów SN w ramach studiów zaocznych (K. Poznański 1995, s. 15).

W połowie czerwca 1973 roku określona została struktura organizacyjna nowego Wydziału i powołano jego władze. Dziekanem mianowano doc. dra hab. Karola Poznańskiego, prodziekanami zaś doc. dra hab. Leona Koję (studia stacjonarne) i doc. dr hab. Marię Cackowską (studia zaoczne). Na stanowisko dyrektora Instytutu Pedagogiki i Psychologii powołano doc. dra Mieczysława Marczyka. Utworzono też nowe zakłady, a mianowicie: Zakład Teorii Wychowania, Dydaktyki, Andragogiki i Pedeutologii, Historii Wychowania i Pedagogiki Porównawczej, Psychopedagogiki Specjalnej, Psychologii Ogólnej, Rozwojowej i Wychowawczej oraz Psychologii Klinicznej. Zakłady działające dotąd w ramach WSN pozostały nadal jednostkami pozainstitutowymi (K. Poznański 1995, s. 15–16).

Jako nowa jednostka organizacyjna Wydział Pedagogiki i Psychologii rozpoczął działalność od września 1973 roku. Już 14 września odbyło się pierwsze, inauguracyjne, posiedzenie Rady Wydziału, podczas którego próbo-

wano sprecyzować warunki rozpoczęcia działalności oraz najważniejsze zadania bieżące. A było o czym dyskutować. Nowy Wydział prowadził bowiem aż 7 kierunków i form studiów magisterskich oraz 9 kierunków i form studiów zawodowych. Studiowało ogółem 1617 słuchaczy (K. Poznański 1995, s. 17).

Znaczna ilość kierunków i form studiów oraz duża liczba studentów sprawiała, że potencjał kadrowy nowej jednostki przedstawiał się więcej niż skromnie. Na pełnych etatach pracowało 71 nauczycieli akademickich, 3 pracowników służb bibliotecznych, 5 pracowników technicznych i 6 administracyjnych. Dodatkowo, głównie na wychowaniu muzycznym, zatrudniano kilkunastu muzyków instrumentalistów na pół etatu oraz na godzinach zleconych (K. Poznański 1995, s. 17).

W kontekście opisywanego niedostatku kadr i obciążeń dydaktycznych niekorzystna okazała się również sytuacja lokalowa. Z powodu uruchomienia na Humanistyce nowych kierunków studiów Wydział stracił możliwość korzystania z 4 zajmowanych dotąd pomieszczeń dydaktycznych. Dysponował więc jedynie 14 salami, 8 małymi salkami do gry na instrumentach muzycznych oraz 8 pomieszczeniami, w których poszczególne zakłady prowadziły seminaria dyplomowe. Pewne nadzieje wiązano z planowaną budową pawilonu dydaktycznego, jednak oczekiwania te skutecznie zablokował tzw. czynnik społeczny (K. Poznański 1995, s. 18).

Nie bacząc na piętrzące się trudności lokalowe i kadrowe, Wydział rozpoczął starania o otrzymanie zgody na uruchomienie studiów psychologicznych. W dniu 16 listopada 1973 roku Rada Wydziału powzięła uchwałę w sprawie ich utworzenia w nowym roku akademickim oraz zatwierdziła limit przyjęć w granicach 25 słuchaczy. Wystąpiono też wtedy do władz UMCS z wnioskiem o podjęcie zabiegów w celu zachowania prawa nadawania stopni naukowych z pedagogiki i psychologii przez połączone Rady Wydziału Humanistycznego oraz Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Nieco później podjęto decyzję o ograniczeniu limitu przyjęć na studiach zaocznych do 200 osób (K. Poznański 1995, s. 19).

Wytrwale zabiegi o poprawę sytuacji przynosiły stopniowo efekty. W pierwszych dniach marca 1974 roku otrzymano zarządzenie Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, mocą którego profesorowie i docenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii wchodzili w skład Rady Wydziału Humanistycznego jako pełnoprawni jej członkowie głosujący w sprawach przewodów doktorskich i habilitacji w zakresie pedagogiki oraz psychologii. Dzięki tej decyzji do września 1984 roku doktoraty uzyskało 70 nauczycieli akademickich, 10 innych natomiast zakończyło z sukcesem przewody habilitacyjne (K. Poznański 1995, s. 22).

Nie brakowało innych trosk. Rysujące się zagrożenie istnienia magisterskich studiów artystycznych w UMCS spowodowało szereg konkretnych przedsięwzięć, które zakończyły się powołaniem przy Rektorze UMCS zespołu konsul-

tacyjnego złożonego z reprezentantów kilku akademii sztuk pięknych. Otworzyło to drogę do szerszej współpracy Uczelni ze szkołami artystycznymi, dało możliwość uzyskiwania awansów i umocniło pozycję tego kierunku studiów. Zgodnie z przyjętą procedurą wszystkim pracownikom Zakładu otwarto przewody kwalifikacyjne, opracowano plan studiów magisterskich w zakresie wychowania plastycznego i – z rekomendacji ASP w Krakowie – przyjęto do pracy 6 artystów plastyków. Wszystko to zapewniło niezbędne warunki do kształcenia studentów wychowania plastycznego w UMCS na poziomie magisterskim (K. Poznański 1995, s. 23 i n.).

Wszystkie podejmowane przez Wydział zabiegi stabilizujące napotykały na dotkliwe bariery lokalowe i związaną z tym ciasnotę. W dodatku pawilon dydaktyczny przy ul. Zana nie został oddany do użytku w przewidywanym terminie. Dopiero w lutym 1975 roku przeprowadzili się doń „artyści”, co dość wyraźnie poprawiło sytuację Instytutu Pedagogiki i Psychologii oraz Zakładu Wychowania Technicznego. Mimo dojmujących obciążeń dydaktycznych liczba publikacji naukowych pracowników Wydziału wzrosła z 52 pozycji w roku 1974 do 149 w roku 1975. Udało się także uzyskać ponad 20 nowych etatów, co zmniejszyło nieco obciążenia dydaktyczne wielu nauczycieli akademickich (K. Poznański 1995, s. 24).

W 1975 roku, już po rozpoczęciu zajęć dydaktycznych, z inicjatywy rektora UMCS prof. dra hab. W. Skrzydły i komendanta WOSL w Dęblinie, gen. bryg. pil. Józefa Kowalskiego, nasz Wydział wyraził zgodę na poprowadzenie w Szkole Orłąt zamiejscowych studiów stacjonarno-zaocznych w zakresie pedagogiki wychowania obronnego, przeznaczonych dla oficerów lotnictwa – absolwentów wyższych studiów zawodowych. Limit przyjęć na pierwszy rok studiów określono na 30 miejsc. Przedsięwzięcie to okazało się bardzo trwałe, gdyż dopiero w 2002 roku rekrutację na pierwszy rok studiów wstrzymano z braku odpowiednich kandydatów. Warto dodać, że w roku 1978 utworzono w Dęblinie Punkt Konsultacyjny UMCS (K. Poznański 1995, s. 25).

Rok 1976 oznaczał w życiu i działalności Wydziału dalsze zmiany organizacyjne i kadrowe na poziomie zakładów. I tak na mocy decyzji rektora z dniem 1 września dotychczasowy Zakład Psychologii Ogólnej, Rozwojowej i Wychowawczej podzielono na Zakład Psychologii Ogólnej i Rozwojowej (doc. dr hab. Natalia Reuttowa) oraz Zakład Psychologii Rozwojowej (doc. dr hab. Tadeusz Gałkowski). Działalność zakończył Zakład Praktyk Pedagogicznych. Nieco inaczej natomiast potoczyły się losy zakładów wychowania muzycznego i plastycznego. Również 1 września przestały one istnieć, a w ich miejsce powołano do życia Instytut Wychowania Artystycznego z doc. drem hab. Kazimierzem Dobrzyńskim i doc. Bronisławem Kierzkowskim na czele. Powstały ponadto Zakłady Malarstwa, Grafiki i Rzeźby (doc. Marian Stelmasik), Teorii i Metodyki Wychowania Plastycznego (st. wykładowca Jerzy Cynke-Widalis), Instrumentalno-Wokalny z Jadwigą Czerwińską oraz Teorii i Meto-

dyki Wychowania Muzycznego z Zenonem Koterem na czele (K. Poznański 1995, s. 28 i n.).

W październiku 1977 roku na Wydziale funkcjonowały już trzy instytuty: Instytut Pedagogiki z 5 zakładami (Teorii Wychowania, Dydaktyki, Historii Wychowania, Andragogiki i Psychopedagogiki Specjalnej). Dyrektorem pozostała nadal doc. dr hab. Maria Cackowska, wicedyrektorem zaś doc. dr Krystyna Kuligowska, która ponadto zawiadywała międzyuczelnianym Studium Ideologiczno-Pedagogicznym UMCS dla asystentów. Instytut Psychologii składał się z trzech zakładów: Psychologii Nauczania i Wychowania, Psychologii Rozwoju i Patologii Dziecka oraz Neuropsychologii. Dyrektorem jednostki był doc. dr hab. Marcei Klimkowski. Jedynie Instytut Wychowania Artystycznego zachował swoją dotychczasową strukturę. Natomiast jako pozainstitutowe zakłady działały Zakład Wychowania Technicznego (18 pracowników) oraz Zakład Audiowizualnych Środków Dydaktycznych (6 nauczycieli akademickich i pracowników technicznych) (K. Poznański 1995, s. 29–30).

Jakkolwiek – w opinii ówczesnego dziekana – tak uformowana struktura Wydziału mogła być uznana za optymalną, a inne przesłanki wskazywały na szanse dalszego rozwoju ilościowego i jakościowego kadr, Instytut Wychowania Artystycznego podjął działania na rzecz wyodrębnienia i zaczął się ubiegać o status instytutu pozawydziałowego. Mimo licznych zabiegów dyrektora doc. dra hab. K. Dobrzyńskiego inicjatywie nie nadano biegu (K. Poznański 1995, s. 30–31).

Tymczasem w połowie sierpnia 1978 roku Wydział otrzymał do dyspozycji cały budynek przy placu Litewskim 5. Połowę zajął Instytut Psychologii, drugą natomiast Instytut Wychowania Artystycznego z przeznaczeniem dla zakładów wychowania muzycznego. Natomiast Zakłady Instytutu Pedagogiki oraz Zakład Wychowania Technicznego mogły zagospodarować wszystkie pomieszczenia zwolnione przez Instytut Psychologii. Znowu zatem musiano podjąć adaptacyjne remonty i przeróbki (K. Poznański 1995, s. 31).

Wydarzeniem niezwykle istotnym w życiu Wydziału stała się decyzja ministerstwa, ogłoszona 28 maja 1980 roku, o przyznaniu mu prawa nadawania stopni naukowych doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki i psychologii. Rada Wydziału została upoważniona do sfinalizowania będących w toku przewodów doktorskich oraz przejściu 24 innych (K. Poznański 1995, s. 33).

Na sytuację Wydziału w roku 1980 ogromny wpływ wywarły wydarzenia polityczne w kraju. Zwiększyła się ilościowo Rada Wydziału, w której składzie znalazło się 11 przedstawicieli studenckiego „parlamentu wydziałowego”. Odtąd Rada liczyła aż 44 członków. Dalsze zmiany następowały w pierwszym półroczu 1981 roku, kiedy nowym dziekanem została wybrana prof. dr hab. Zofia Sękowska. Na prodziekanów wybrano wówczas: doc. M. Stelmasika, dra F. Bartmińskiego, i dr W. Wrońską-Węclaw. Dyrektorem Instytutu Pedagogiki

został dr Zdzisław Bartkowicz, jego zastępcą zaś dr Franciszek Kulpiński. Na stanowiska kierownicze w Instytucie Psychologii wybrano dra Radosława Drwala i Marię Mańkowską. Dyrektorem Instytutu Wychowania Artystycznego została adiunkt Teresa Księżka-Falger, jej zastępcą natomiast – doc. Sławomir Mieleško. Z dniem 1 września 1981 roku nastąpiła całkowita zmiana składu osobowego kadr kierowniczych Wydziału (K. Poznański 1995, s. 34–35).

Pierwsze posiedzenia nowej Rady Wydziału poświęcono kwestiom regulaminowym oraz składowi osobowemu. W listopadzie pojawiło się 6 komisji, które miały zajmować się określonymi grupami zagadnień i wносить je pod osąd całego gremium. Niestety, ten nowy styl pracy Wydziału przerwał strajk okupacyjny budynku przy ul. Narutowicza 12. W ten sposób środowisko akademickie Lublina popierało wniosek o wotum nieufności wobec ministra prof. dra hab. Janusza Górskiego w związku z projektem nowej ustawy o szkolnictwie wyższym oraz konfliktem w radomskiej WSI. Unieruchomiło to pracę dydaktyczną na studiach stacjonarnych i zaocznych na długi czas. Sytuację pogorszyło wprowadzenie stanu wojennego. Dr Drwal został internowany, a pracę można było wznowić dopiero w styczniu 1982 roku. Jednak w maju 1982 roku konflikt między ministerstwem i nowymi władzami UMCS uległ zaostrzeniu. Doprowadziło to do odejścia rektora prof. dra hab. Tadeusza Baszyńskiego. Na naszym Wydziale odeszła ze stanowiska dziekana prof. dr hab. Zofia Sękowska oraz ustąpili – na znak solidarności – wybrani prodziekani. Nowy rektor, prof. dr hab. Józef Szymański, odwołał z urlopu naukowego doc. dra hab. Karola Poznańskiego, powierzając jemu obowiązki dziekańskie. Na stanowiska prodziekanów powołano doc. dra hab. Mieczysława Łobockiego i doc. dra Mieczysława Marczuka. W dniu 1 czerwca powstało także Kolegium Dziekańskie w składzie (poza władzami dziekańskimi): doc. dr hab. Maria Cackowska, doc. dr hab. Stanisław Popek, doc. Sławomir Mieleško i dr Ryszard Kucha. Powołano także pełnomocników dziekana do spraw pomocy materialnej studentom Wydziału (K. Poznański 1995, s. 30).

Przeprowadzono także wiele innych zmian w składzie Rady Wydziału oraz powołano komisję do prowadzenia przewodów doktorskich – do września 1984 roku zakończono 22 przewody doktorskie. Udało się nieco wzmocnić kadrowo kierunek wychowania technicznego.

W lipcu 1984 roku na Wydziale pracowało 18 profesorów i docentów na pełnym etacie, 61 doktorów oraz 5 adiunktów po przewodach artystycznych. Nastąpił też pewien rozwój zaplecza lokalowego, co umożliwiło poprawę organizacji dydaktyki i badań naukowych. W latach 1973–1984 uzyskało dyplomy magistra pedagogiki 2871 studentów, 204 magistra psychologii, 159 magistra muzyki, 528 magistra plastyki oraz 409 magistra techniki. Przeprowadzono 48 przewodów doktorskich oraz 10 przewodów habilitacyjnych. Tytuły profesorskie uzyskały 2 osoby, 5 innych zaś oczekiwało na nominacje. W tym samym czasie artystyczne przewody kwalifikacyjne przeprowadziło

9 adiunktów oraz – na stanowiska docenta – 11 osób (K. Poznański 1995, s. 37 i n.).

Dalsze losy Wydziału po przejściu profesora Karola Poznańskiego do Wyższej Szkoły Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, której został rektorem, znaczone były nowymi doświadczeniami i przeobrażeniami. Zostały one opisane we wnikliwym studium lat 1985–1994 pióra nowego dziekana Stanisława Popka (S. Popok 1995, s. 41–62). Natomiast późniejsze wydarzenia powinny się stać przedmiotem analizy historyków wychowania w oddzielnym opracowaniu.

BIBLIOGRAFIA

- Marczuk M., *Nauki pedagogiczne w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 1995, t. XVI, s. 63–88.
- Poznański K., *Geneza i pierwsze lata Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. Kalendarium przeobrażeń strukturalnych i organizacyjnych w latach 1971–1984*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 1995, t. XVI, s. 9–40.
- Popok S., *Funkcjonowanie i rozwój Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie w latach 1985–1994*, „Lubelski Rocznik Pedagogiczny” 1995, t. XVI, s. 41–62.